

עין משפט
נר מצוה

כח:

השׁוּוה **הכתוב** **אשה** **לְאִישׁ**. וּלְאִתּ פֿ"ק דערצין (ד' ד): דלמר אץן לי אלא אישׁ שהעריך אשה שהעריכה מנין וצפ' ד' מיתות (פסהדין דף סו.) גבי מקלל אציו ואמו דלִיצטריך לן אישׁ אשׁ לרבות אשה דדרישׁ לה מדכתיב אחר מיעוט אלא לרבות תיפוק ליה מדהשוה אשה לאישׁ וכן צפ' נגמר

הדין (שס ד' מו:) אץן האשה נתלית מדכתיב אישׁ ולא אמרי' השוה אשה לאישׁ וי"ל דלענין פרשה שנאמרה **בְּלָשׁוֹן** זכר הוא דלמרינן השוה הכתוב אשה לאישׁ דהאף מייתי לה ברשׁ תמורה (ד' ב:) והכא גבי אורח אצל היכא דכתיב אישׁ ממעטינן אשה ומיאו קשה דצפ' שור שנגח ארבעה וחמשה (צ"ק ד' מד:) אמר שור שור שצעה להציא שור האשה גבי שור שהמית והתם לא כתיב ציה שור אישׁ אלא דכתיב ציה וגם צעלוי יומת וזה אינו אלא לשון זכר ושמה יס צו שוס יתור שהייתי ממעט ממנו אשה אי לאו דרצוי' רחמנא אי נמי משום דדרשׁינן צפרק ד' וס' (שס דף מד.) נגיחה למיתה נגיחה למוקין הוה ילפי' מזה מנוקין דכתיב צוה כי יגח שור אשה: **לְרִבּוּת** הגרים. ושנינן כי אמת קרא לחיובתהו לנשים בתוספת עינוי, והוא בין השמשות של יום הכפורים. סד"א הרא"ה ומיעטה קרא להאי תוספת מכרת, דכתיב כי כל הנפש אשר לא תעונה וגו', על עצמו של יום חייב כרת ולא על תוספת, לעינוי נמי מיעטנהו לנשים, קרא, האדורח, לרבות הגנים האורחיות לעינוי.

פֿיסקא כל קטן שאינו צריך לאמו חייב בסוכה. ונתנא נמי כל האדורח, כל לרבות הקטנים, והתנן נשים ועבדים וקטנים פטורים. ושנינן הא דתני קטנים פטורים, בקטן שצריך לאמו, והא דתני קטנים חייבין, בקטן שאינו צריך לאמו. ואסיקנא קטן שאינו נצריך לאמו, כגון שנפנה ואין אמו מקנחת, או נייער ואינו קורא אימא אימא שתי פעמים. ואפי' קטן שהגיע לחניוך מדרבנן הוא דמחייב ליה. אי הכי כל האדורח למאי אתא, ואמרי' לר' אליעזר מיבעי ליה לגר שנתגיד בחולו של מועד שחייב לעשות סוכה ולישב בה. וכן קטן שהגדיל. ולרבנן מבעי להו כל האדורח מלמד שכל ישראל ראוין לישב בסוכה אחת. ומפורשין דברי ר' אליעזר ורבנן למעלה כן. **מתני'** כל שבעת הימים עושה אדם סוכתו כבע. יש לו כלים נאים ומצעות נאות מעלן בסוכה, אוכל ושותה בסוכה ומשכן בסוכה. ואוקימנא למגרס (ה) ולעיוני בסבא דצריך קבע, בסוכה, וכן מקרא ומשנה, אבל תנויי לארהוטי לישנא דגמרא, בר ממטלטלא ולא חיישין.

^[א] אולי דל"ל למגרס דלא בעי קציעות א"ל סוכה ולעיוני בסבאל וכו' ועי' ב"ר דבאי פירוש זה בשם י"מ.

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

אמר אצוי לעולם סוכה. לפטור' הלכתא היא דלאו קרא חיובא קמרצי דלורח גצרי הוא דמשמע וס' לרבות את הנשים הוה לן למדרשה כדדרשינן ציוס הכפורים אלא שהלכה למשה מסיני פוטרתן ודקמני האורח להוציא את הנשים אסמכתא בעלמא הוא ועיקר קרא לרצויי אחא כדלקמן.

ודקשיא לך למה לי הלכתא לפוטרין הא מצות עשה שהזמן גרמא הוא איצטריך ס"ד כו': **רצא אמר אלטריך**. מה התם נשים חייבות באכילת מלח ואף ע"ג דמלח מצות עשה שהזמן גרמא דנפקא כדר"א בפסחים (דף מג:) שנאמר לא תאכל עליו חמץ שצעת ימים תאכל מצות כל שישנו בכל תאכל חמץ ישנו בקוס אכול מלח וגנים ישנן צמחות לא תעשה דיינו אכילת חמץ: **והשפא דאמרס סוכה לפטורא הלכתא היא**. ולאו ממשמעושתא דאילו ה' דקרא רצוייא היא קרא למה לי כלומר אמאי אחא ה' דסוכה: **לרבות אס הגרים**. שחייבים בסוכה: **מדרכ יהודה נפקא**. ולמה לי קרא ה' דהאורח לרצויי נשים לעינוי: **לתוספת עינוי**. שהצריך הכתוב להתחיל ולהתענות מצעוד יוס: **הואיל ומעטאי קרא**. מלאו וכתב דכתיב צעינוי (ויקרא גג) צעלס היום הזה על עצמו של יוס ענוש כרת ואינו ענוש כרת על תוספת עינוי ומאזהרה נמי אימעוט צפרק צתרא דיומא (דף פא.) נשים נמי למעטי דלא לחייבו ציה אפילו למצות עשה בעלמא: **קטן שהגיע לחניוך**. משאניו צריך לאמו: **אסמכתא בעלמא נינהו**. וקרא לרצי אליעזר כדלית ליה לרבות גר שנתגייר צינתים וקטן שגדל דעוסיס סוכה בחולו של מועד מה שאין שאר ישראל עושין או לרצון כדלית להו שכל ישראל ראוין לישב בסוכה אחת ולהכשיר סוכה שאולה: **הכי גרסינן כל שניעור משנתו ואינו קורא אחא**. שאינו כרוך אחריה לקרות בכל שעה שניעור: ופרצי' **[אחאן גדולים נמי קרו**. כלומר שאינו קורא לאמו הוא דקריית ליה אין צריך לאמו הא אס קורא אחא צריך לאמו קריית ליה אפילו גדול שאינו צריך לאמו רגיל לקרות כשניעור: **אלא כל שניעור ואינו קורא אחא אחא**. שאינו כרוך אחריה לקרות ולשנות עד שצבא אציו אצל קורא ושותק לאו צריך לאמו הוא: **מעשה לספור**. דהא קטן הצריך לאמו הוא ואמאי פיתח וסיקר: **מתני'** **סוכתו קבע**. להיות כל עיקר דירתו צה: **מאימתי מותר לפנות**. הימנה ולירד: **משפסרה המקפה**. משתתקלקל המקפה. כל תצטיל קפוי לא רך ולא עצ קרוי

מקפה: **משל לעבד כו'**. כלומר גשמים היורדים צחג סימן קללה הס משל לעבד כו': **ושפך לו קיסוף**. של מים על פניו ובגמרא ^[כט.] מפרש מי שפך למי: **גב'** **ומשנן בסוכה**. סוכר למודו ומחתכו על צוריו לעמוד (ה) דהיינו שמעתא דאמוראי וסבדא של טעמי משנה וצרייתא מה טעם זה חייב זה פטור זה אסור זה מותר: **מקרי ומסני**. לקרות שצכת ולשנות משניות הערוכות ושגורות צפה: **צמטללסא**. צסוקה: **וטוני**. הש"ס דהוא סבדא לטרות ולשנן וכן שמעתא דאמוראי שאין צאות אלא מכלל דקדוקי שהן למידון מתוך דברי משנה דמדמו מלתא למלתא: **צר צמטללסא**. אדם ירלה דמאטער הוא ומאטער פטור מן הסוכה והאייר יפה לו להרחיב דעתו. קא סלקא דעתיה תנוי היינו משנן: **הא למיגרס כו'**. כלומר תרי גוויי שינון הוו למיגרס גמרא הצרורה לו כצר והיינו שמעתא צריך סוכה והיינו משנן: **לעיוני**. צר ממטללסת:

כי

צר פלוני אסור ומותר אצל לעיוני צטעמים צר מוסוכה:

מנא

מסורת הש"ס

(א) יצמות פד: תמורה ב: צ"ק טו. פסחים מג. קדושין לה: מה מנא: (ב) [תמיגה ד.]. (ג) עירובין פב., (ד) [צ"ל שמעון בן לקיש], (ה) רש"ל, (ו) רש"ל מ"ז, (ז) [ע"י ברשי"י שנת קמז: ד"ה שמים], (ח) [לעיל ט. וס"ז] ערכין ג., (ט) [וע"ע מוס' צ"ק טו. ד"ה השוה וצדק מד: ד"ה שור], (י) [וע"ע מוס' פסהדין פ. ד"ה בני ובמנות סא: ד"ה אין לו], (ס) [יש בלא עיון רש"ש].

תורה אור השלם

1. בסבת תשובו שבעת ימינו כל האדורח בישראל ישובו בסבת: ויקרא כג מב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומשנן בסוכה וכו' לעמוד עליו דהיינו:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה השוות וכו' בלשון ובר הוא דאמר' השוה. עיון מוס' יומא דף מג ש"א ד"ה ומנ:

מוסף רש"י

לכל עונשין שבתורה. לאו וכתב, אצל עשה לא הוי עונש, הלכך מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות, אצל לא תעשה בין שהזמן גרמא בין שלא הזמן גרמא נשים חייבות (יבמות טז:) מכאן שהנשים חייבות על כל צ"ת שצמורה שהרי עושנן מלקות (פסחים מג.). ואינו קורא אמא אמא. דלא צוט עד דלמאי לקמיה הוי אינו צריך לאמו (שורבין פב.). מעלין לסוכה. כל נעקה דסוכה נקוט צלשון עליה במסכת סוכה, לפי שריון עושין סוכותיהן צראס גגן (שבח עט:) כעין תדורו. מרך שהוא דר כל השנה צמית, הוקיקתו מורה להניח דירתו ולדור כאן בסוכה עם מנוחיו וכלי שממשו ומלעטיו (עליז כו.).